

Rio Tinto na Madagaskarze: kopalnia niszczy unikalną bioróżnorodność w przybrzeżnej strefie Fort Dauphin

Rio Tinto to brytyjsko-australijska spółka z siedzibą w Londynie. Główna działalność to wydobywanie na sześciu kontynentach rud żelaza, miedzi, boksytów, uranu i diamentów. W 2013 ich aktywa brutto były na poziomie 81 mld USD, a roczne dochody netto 3,7 mld USD, przy obrotach 54,6 mld USD. To sześciokrotnie więcej niż PKB Madagaskaru.

Po 20 latach przygotowań i negocjacji zawiązała się spółka do wydobywania ilmenitu (tlenek żelaza), gdzie udział państwa Madagaskar wynosi 20%, a Rio Tinto 80%. Prócz tego państwo zobowiązało się do pogłębienia portu Fort Dauphin, tak aby mogły przypływać okręty o dużym zanurzeniu, wybudowania drogi dojazdowej do kopalni i kamieniołomu. Całość tych wstępnych inwestycji to około 930 mln USD. Obszar koncesyjny to około 6000 ha obejmujący Mandena, Sainte Luce i Petriky będzie eksploatowany 40-50 lat. Zakłada się wydobywanie 0,75 – 1 mln ton rudy ilmenitu rocznie, przy minimalnej obróbce na Madagaskarze – wyłącznie separacja piasku i flotacja. Wartość rynkowa tony takiej wstępnie oczyszczonej rudy wynosi 100 USD, natomiast wartość tony dwutlenku tytanu, do produkcji którego służy ilmenit, to 2000 USD. Z punktu widzenia gospodarczego tak naprawdę beneficjentem jest firma Rio Tinto.

Jakie jeszcze 'korzyści' będzie odnosił Madagaskar??? Około 6000 osób żyje w pobliżu terenów kopania. Utrzymują się głównie z rolnictwa i rybołówstwa. Ziemia została im praktycznie zabrana. Rekompensata wynosiła 0,03-0,11€ za m², podczas gdy zalecana rekompensata przez Bank Światowy to 0,5 € za m². Rybołówstwo zostało ograniczone z powodu zanieczyszczenia wód procesem flotacji.

Firma w ramach rekompensat dla środowiska (kopania powstała na terenach cennych przyrodniczo zawierających wiele gatunków endemicznych) postanowiła wdrożyć 4 rodzaje działań naprawczych:

Unikanie – czyli nie wydobywanie rud na terenach z gatunkami endemicznymi, dotyczy to 624 ha

Minimalizacja – ograniczenie głównie ruchu ciężarówek

Odbudowa i rekultywacja – działania te są głównie podejmowane na terenie kopalni polegające na nasadzeniu szybko rosnących gatunków, co nie rekompensuje utraconej bioróżnorodności unikalnych lasów nadbrzeżnych.

Tak naprawdę całość działań rekompensujących i budżet przeznaczony na te działania nie jest znany. Niemniej działania rekompensujące są bardzo ważne z punktu tworzenia wizerunku firmy Rio Tinto i były nawet prezentowane na międzynarodowym kongresie IUCN w 2004 r. Powstały również raporty firmy dotyczące działań chroniących bioróżnorodność gdzie firma chwali się swoimi działaniami we współpracy z IUCN, BirdLife, Royal Botanic Gardens. I tak naprawdę te organizacje ekologiczne swoją współpracą uwiarygodniają rabunkową gospodarkę na Madagaskarze niszczącą lokalne społeczności i unikalną bioróżnorodność, która tylko tam występuje.

Opracowano na podstawie raportu: 'Rio Tinto at Madagascar' http://wrm.org.uy/wp-content/uploads/2016/06/Article_Rio_Tinto_in_Madagascar.pdf

Projekt dofinansowany ze środków UE

Kampania „Finansowanie zrównoważonej przyszłości” Financing sustainable future jest dofinansowana ze środków Unii Europejskiej.

Za treść artykułu odpowiedzialny jest Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach. Poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.